

U narednih godinu dana 1.000 žena dobija priliku da se ekonomski osamostali radeći ono što vole, Rukotvorinama do radnog staža



* Ovo je veliki ekonomski potencijal za aktiviranje žena, koje čine više od polovine stanovnika na selu, a tri od četiri nisu plaćene za posao koji rade

U narednih godinu dana 1.000 žena iz Srbije dobiće priliku da radi ono što zna i voli i da pritom zaradi.

Prošlog meseca je zahvaljujući NALED-u, Etno mreži i Koordinacionom telu za rodnu ravnopravnost pokrenuta akcija "1.000 žena", a plan je da se na izradi ručnih radova na tri meseca uposlji svaka od ovih 1.000 žena, uglavnom iz ruralnih, slabije razvijenih krajeva Srbije. One bi tako dobile priliku da rade ono što najbolje znaju, da se ekonomski osnaže, steknu dodatno samopouzdanje i upišu u radnu knjižicu koji mesec radnog staža.

- Ideja je da im se pruži podrška da od amatera izrastu u profesionalca, da osmisle proizvode koji će biti kvalitetni i reprezentativni, da umeju da upakuju i prodaju i da na taj način ostvare prihod jer to onda doprinosi njihovom samopouzdanju, onda ih i porodica gleda na drugi način, postaju priznate u svom okruženju, a time što rade ujedno čuvaju i naše kulturno nasleđe - kaže Violeta Jovanović, predsednica Udruženja Etno mreža.

Etno mreža je nacionalna strukovna organizacija koja okuplja žene koje se bave rukotvorinama i nastala je 2005, uz pomoć USAID-a. Osnovna ideja je bila da se pokrene, kako kaže Jovanović, ekonomsko osnaživanje žena tako što će se one profesionalizovati kao proizvođači rukotvorina za tržište.

- Želimo da očuvamo znanja, motive, tehnike, sve rukotvorine moraju biti autentične, to su ili replike nekadašnjih proizvoda u srpskom domaćinstvu, poput peškira, prostirki, ponjava, tkanice, odevnih predmeta. Drugi segment su dizajnirani, osavremenjeni proizvodi, a posebna priča su poslovni pokloni, što smo uradili da bismo otvorili tržište za ovu vrstu proizvoda, jer je činjenica da trenutno u Srbiji gotovo da nema specijalizovanih etno galerija sa ovakvom ponudom - ističe Jovanović, i poziva sve firme koje nemaju ideju šta bi poklonile za novu godinu klijentima da naruče njihove proizvode.

A na spisku rukotvorina koje rade ove žene je više od 50 proizvoda - pustovane lopte, ćilimi, minijature. Sve mora, kako kaže naša sagovornica, biti autentično, zasnovano na tradiciji i rađeno rukom, tu je tkanje, pustovanje - ručno valjanje vune, vez i zlatovez, necanje - izrada čipke.

Svaka od 400 žena, koliko ih je u Etno mreži trenutno, specijalizovana je za jednu od ovih veština . Međutim, mesta ima za još dosta njih.

- Svako ko poznaje neku tehniku u nekoj meri je dobrodošao. Ovo je veliki ekonomski potencijal za aktiviranje žena, koje čine više od polovine stanovnika na selu, a tri od četiri nisu plaćene za posao koji rade. Ove aktivnosti su značajne i za razvoj porodice, jer i deca mogu da učestvuju u ovome. Potencijal je veliki, a ulaganja su minimalna za većinu ovih radova. Nije nam potrebno veliko tržište da bi ove žene imale pune ruke posla, jer je produkcija mala baš zbog toga što se sve radi ručno - napominje Violeta Jovanović.

Ona kaže da je dosta žena prošlo kroz Udruženje, da su mnoge na ovaj način prvi put dobile konkretan posao, uspele da povežu staž, ostvare pravo na penziju. Poziv za one koje znaju da rade nešto od ovoga je otvoren, neophodno je samo da se jave svojim opštinama, koje bi ih povezale sa Etno mrežom.

- Istočna Srbija je dobro pokrivena, kao i Vojvodina, ali na primer iz centralne i zapadne Srbije nemamo nikog. Treba nam neko ko radi zubun, to je dugačak prsluk od vune sa raznim vezenim motivima, nedostaju nam oni koji znaju beli vez, tekeriški peškir iz Šapca - ističe Jovanović. Namera je da ovo postane trajna inicijativa, a do tada Violeta Jovanović apeluje na sve državnne, ali i privatne firme, funkcionere da se odluče upravo za originalan poklon, kao što je to uradila



Zorana Mihajlović nedavno, poklonivši hrvatskoj predsednici Kolindi Grabar Kitarović minijaturu - leptira od crne čipke, koju je uradila jedna od žena iz Udruženja.

Rukotvorine koje žene iz Etno mreže proizvode su unikatne, a njihova vrednost ide od 1.000 dinara pa do 500 evra ili više, koliko treba za jedan ćilim. Za kvadrat pirotskog ćilima treba mesec dana rada i to kada je tkalja baš vešta. Nekada su za staparski ćilim mogla da se kupe dva jutra zemlje, sada to više nije tako.

Udruženje razgovara sa Gradom Beogradom oko pronalaženja prostora za etno galeriju. "Ide sporo, uvek postoji dobra volja, ali nikako da se to desi. Mislim da u Knez Mihailovoj treba da imamo prodavnicu sa autentičnom tradicionalnom ponudom, mogla bi to da bude sjajna ponuda. Kada stranac dođe u takvu ulicu da zna da je u Srbiji, u Beogradu. Trenutno mu deluje kao da je u bilo kojoj drugoj evropskoj prestonici, jer ga dočekaju strane radnje kojih oni nisu željni kada dođu ovde", kaže Jovanović.

Tekst je nastao u okviru projekta koji je sufinansiran iz budžeta Republike Srbije - Ministarstva kulture i informisanja. Stavovi izneti u podržanom medijskom projektu nužno ne izražavaju stavove organa koji je dodelio sredstva.